

OBISK PREDSTAVNIKOV NACIONALNEGA SVETA NA URADU ZA SLOVENCE V ZAMEJSTVU IN PO SVETU V LJUBLJANI

V petek, 9.10.2020, so predstavniki slovenske narodne manjšine v Srbiji obiskali Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu.

Na sprejemu v Ljubljani so se srečali ministrica dr. Helena Jaklitsch, svetovalka Tina Mlakar, predsednik Društva Sava in Nacionalnega sveta slovenske narodne manjšine v Srbiji Saša Verbič, predsednik Odbora za informiranje pri Nacionalnem svetu Slovencev Dino Dolničar in tedanja generalna sekretarka Nacionalnega sveta ter lektorica Univerze v Beogradu dr. Tanja Tomazin.

Predstavili so najpomembnejše projekte, napore in dobre prakse slovenskih društev in manjšine v Srbiji. Predsednik Save je omenil, da se je v situaciji, ki jo je ustvarila pandemija virusa Covid 19, naše Društvo moralo prilagoditi in je svoje dejavnosti usmerilo v splet. Na spletno stran Slokult.info, ki jo vodi Dino Dolničar, smo postavili virtualno galerijo in na ta način predstavili razstavo o

Znamenitih Slovencev v Beogradu. Na omenjenem spletu smo ustanovili tudi radijsko oddajo Slokult Radio podcast z aktualnimi informacijami, ki zanimajo naše člane in prijatelje. Število obiskov naše spletne strani kaže, da smo naredili pravo stvar.

Prav tako so se v splet uspešno premestili naša likovna in gledališka delavnica ter pouk slovenskega jezika.

Društvo Sava je pobudnik ustanovitve časopisa za kulturo, znanost in izobraževanje Slovenika, o čemer je na sestanku govorila dr. Tanja Tomazin, sekretarka uredništva in sooblikovalka Slovenike, katere 6. številka je ravnokar izšla iz tiska.

Omenili smo tudi festival sodobnega slovenskega filma DSF, ki ga v vlogi umetniškega direktorja vodi Drago Zupanc.

Ministrico smo hkrati obvestili, da bo v Srbiji v letu 2021 potekal popis prebivalstva, kar ima izjemen pomen

za manjšinske skupnosti, med njimi tudi za našo. V cilju čim večjega odziva pripadnikov naše manjšine na popis smo zaprosili za podporo in pomoč pri naši kampanji.

Ministrica Jaklitsch in svetovalka Mlakar sta pokazali veliko zanimanje za potrebe manjšinske skupnosti ter izrazili podporo, na katero Slovenci v Srbiji lahko računamo tudi

v prihodnje.

Društvo Sava v letu 2021 praznuje 20. obletnico svojega obstoja in na proslavo ob tem velikem jubileju je predsednik Verbič povabil tudi ministrico Jaklitsch, ki je z zadovoljstvom sprejela vabilo.

Tanja Tomazin in Saša Verbič

PRAZNIČNO VOŠČILO MINISTRICE DR. HELENE JAKLITSCH

Dragi naši Slovenci v zamejstvu in po vsem svetu,

letošnje leto je bilo res posebno leto. To je bilo leto, ko ste povsod po svetu pokazali, da Slovenci resnično zmoremo premagovati tudi najtežje izzive in preizkušnje. Ko se niste mogli srečevati osebno, ste se znašli in svoje dejavnosti marsikje prenesli na splet. Številne gledališke predstave, pevske nastope, spletne razstave in še veliko drugega smo lahko občudovali in prek spleta spremljali tudi v domovini, v Sloveniji. Čeprav je epidemija zarezala v naše stike, smo bili na svoj način, mi z vami in vi z nami, še bolj povezani kot sicer. Naj torej zaključek leta izkoristim za zahvalo za vse vaše delo, trud in vztrajnost za delo za slovensko skupnost. Ne vem, če vam znamo dovolj in na pravi način pokazati, da ste nepogrešljivi del našega naroda. Resnično hvala za vse!

Dragi rojaki, iz vsega srca želim vam, vašim članom in vsem vašim družinam lepe in resnično bogato doživete božične praznike. Naj bo to čas pristnega veselja, tkanja toplih spominov ter prijetnega druženja z vašimi dragimi. Tiste, ki jih letos zaradi varovanja vašega zdravja in zdravja ljudi okoli vas, ne boste mogli obiskati, pa naj razveseli vaš telefonski klic, klic prek zooma ali drugih spletnih možnosti (kar nas je tudi naučilo letošnje leto), sms ali voščilnica.

Ob koncu leta 2020 vam tudi želim, da bi pogumno zakorakali v leto, ki prihaja. Da bi leto prineslo mnogo lepega, predvsem pa obilo zdravja! Želim vam, da bi vsak dan znova končevali z mislijo »bilo je vredno, bilo je lepo«.

Vse dobro in res prijetno praznovanje, čeprav verjetno malo drugače, kot smo vajeni.

Dr. Helena Jaklitsch

ministrica

Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu

OBISK VELEPOSLANIKA GOSPODA DAMJANA BERGANTA

V sredo, 18.11.2020, je v prostorih Nacionalnega sveta slovenske narodne manjšine v Srbiji ter Društva Slovencev v Beogradu, Društva Sava potekal prvi uradni obisk Veleposlanika Republike Slovenije v Republiki Srbiji,

gospoda Damjana Berganta. Na Terazijah so se z gospodom Veleposlanikom srečali predsednik Nacionalnega sveta ter Društva Sava Saša Verbič, predsednik Odbora za informiranje pri Nacionalnem svetu Slovencev Dino Dolničar, dosedanja generalna sekretarka Nacionalnega sveta dr. Tanja Tomazin in novoimenovana generalna sekretarka Nacionalnega sveta Ivana Mandić.

Poleg predstavljanja pomembnih projektov ter aktualnih smernic delovanja slovenske manjšine v letu 2020 in prihodnosti je ob tej priložnosti ena izmed pomembnih tem bila ustanovitev slovenskega kulturnega centra v Beogradu. Ob koncu sestanka je gospod veleposlanik dal intervju za oddajo Slokult podcasta, ki ga lahko poslušate na spletni strani Slokult.info ali preberete v tej številki Biltena v rubriki Intervju.

Ivana Mandić

OBISK PREDSTAVNIKOV NACIONALNEGA SVETA PRI ŽUPANIH LJUBLJANE IN KRANJA

V ponedeljek, 12.10.2020, so se predstavniki Nacionalnega sveta slovenske narodne manjšine v Srbiji in predstavniki Srbskega kulturnega centra – Knjižnica „Mihajlo Pupin“ v Sloveniji srečali z županom Ljubljane Zoranom Jankovičem in z županom Kranja Matjažem Rakovcem. Ob tej priložnosti so izkazali skupno željo o razglasitvi 12. junija za „Dan prijateljstva srbskega in slovenskega naroda“ in prosili za njihovo podporo ter pokroviteljstvo ob realizaciji tega

projekta. Čeprav so gospodarski odnosi med obema prijateljskima državama na zelo visoki ravni, menimo, da je te vezi treba še okrepiti s spodbujanjem medsebojne kulturne izmenjave in nenehnega delovanja na tem področju. Pogoj za izboljšanje medsebojne kulturne izmenjave bi bila ustanovitev kulturnih centrov – slovenskega v Beogradu in srbskega v Ljubljani, pod pokroviteljstvom matičnih držav.

Tanja Tomazin

DRUŠTVO SAVA V ČASU KORONE 2

Z velikim upanjem smo pričakovali poletje, da sonce in toplo vreme uničita virus, ki nas je moril v prvi polovici leta 2020. Žal se to ni zgodilo. Prišla je tudi jesen in smo previdno začeli z dopolnilnim poukom slovenskega jezika. Obisk učencev je bil manjši, ker je strah bil prisoten in smo pouk v začetku decembra predstavili na on-line obliko.

Zbor Pojoča družba je bil najbolj rizična skupina in vaje v običajni obliki niso bile možne, saj je zbiranje večjega števila ljudi bilo prepovedano. Ampak članice so dobile note in program dela od dirigentke Višnje Dimitrijevič ter so pridno vadile doma. Na ta način so se pripravljale za nastope v prihodnosti. Tradicionalno vseslovensko srečanje zborov v Šentvidu pri Stični je tudi bilo odpovedano.

Likovna delavnica je tudi delala od doma in svoja ustvarjanja objavljala na viber skupini, ki so jo ustanovili. Delo Društva Sava je zdaj usmerjeno na splet. Poleg spletne strani Društva Sava je aktiven portal Slokult.info, na katerem objavljamo vse informacije s področja kulture v slovenski skupnosti v Srbiji. Na omenjenem portalu je ustanovljen tudi Radio podcast, preko katerega posredujemo aktualne informacije v zvezi z možnostmi potovanja v Sloveniji in drugimi konzularnimi opravili.

V oktobru smo izkoristili izredno priložnost, ko je Srbija bila na “zelenem seznamu” za vstop v Slovenijo in smo obiskali Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu ter se srečali z ministrico dr. Heleno Jaklitsch ter svetovalko Tino Mlakar. V imenu Društva Sava so se srečanja udeležili Saša Verbič, predsednik Društva Sava in Nacionalnega sveta slovenske narodne manjšine, dr. Tanja Tomazin, generalna sekretarka Nacionalnega sveta ter Dino Dolničar, predsednik Odbora za informiranje Nacionalnega sveta (vsi člani Društva Sava). Predstavili smo najpomembnejše projekte za leto 2021, napore in dobre prakse slovenskih društev ter manjšine v Srbiji. Ministrica Jaklitsch in svetovalka Mlakar sta pokazali veliko zanimanje za potrebe manjšinske skupnosti ter izrazili podporo, na katero Slovenci v Srbiji lahko računajo tudi v prihodnje. Posebej smo veseli, da nam je ministrica Jaklitsch dala podporo ob naših prizadevanjih v zvezi s popisom prebivalstva, ki bo potekalo v Srbiji leta 2021.

V letu 2021 Društvo Sava obeležuje 20. obletnico od ustanovitve, ki je bila 23. junija 2001. Upam, da se bo epidemiološka situacija v Srbiji do takrat izboljšala in da bomo ta jubilej dostojno proslavili.

Saša Verbič

INTERVJU - *Damjan Bergant*

Junija 2020 je v Beograd prispel novi veleposlanik Republike Slovenije, njegova ekscelenca gospod Damjan Bergant. Novembra je gospod Bergant obiskal Nacionalni svet slovenske narodne manjšine, oziroma Društvo Slovencev v Beogradu - Društvo Sava. Ob tem prvem obisku so ga pozdravili Saša Verbič, predsednik Nacionalnega sveta ter Društva Sava, Dino Dolničar, predsednik Odbora za informiranje pri Nacionalnem svetu Slovencev, dr. Tanja Tomazin, dosedanja generalna sekretarka Nacionalnega sveta in Ivana Mandić, novoimenovana generalna sekretarka Nacionalnega sveta. Ob koncu sestanka je gospod veleposlanik dal intervju za Slokult podcast, z njim pa se je pogovorila dr. Tanja Tomazin. Intervju objavljamo v delno skrajšani obliki prilagojeni za tisk.

Danes poteka Vaš prvi uradni obisk Nacionalnega sveta slovenske narodne manjšine in Društva Sava. Tu Vas je sprejel predsednik Saša Verbič. Kako se počutite na Terazijah, kakšni so neki čisto prvi, čisto sveži vtisi?

Počutim se odlično. Počutim se, kot doma bi rekel. Sem med Slovenci, govorimo slovenski jezik, tako, da so občutki res lepi.

V Beograd ste kot novi slovenski ambasador prišli šele pred nekaj meseci. A ste pred tem že bili kdaj prej v

Beogradu, v Srbiji in kako to mesto in navsezadnje to državo doživljate zdaj, ko tu tudi prebivate?

Moj prvi obisk Beograda je bil davnega leta 1988, ampak ne na prostovoljni osnovi, pač pa na osnovi tega, da sem tukaj služil vojsko. Živo se spominjam mesta kot lepega, kot zanimivega. Potem sem seveda večkrat obiskal Beograd, Srbijo, tako po službeni dolžnosti kot zasebno, tako da od vsega začetka odkar sem tukaj na mandatu moram reči, da se počutim odlično. Pravzaprav, nimam nobenih pripomb, zadeve so takšne, kot morajo biti in vesel sem, da sem tukaj in vesel sem, da bomo poskusili kaj skupaj narediti.

Rekli ste, da ste bili tu pred več desetletij. Se je spremenilo mesto?

Ja, seveda marsikaj se v tridesetih letih spremeni. Ampak, duša ostane vedno ista, tako da je mesto takšno vedno bilo, je in bo. Zelo atraktivno, krasno. Ostali so neki podobni občutki, kot takrat, ko sem prvič obiskal Beograd. Seveda, če pogledamo infrastrukturo, če pogledamo recimo razvoj mesta, se je tudi Beograd spremenil, tako kot se spreminja tudi Ljubljana.

Na žalost je tako nanese, da ste prišli ravno v tem res nenavadnem nič kaj lahkem letu. Kako ta vsesplošno težka situacija vpliva na delo v ambasadi, kako se z njo soočate ali sploh lahko delujete naprej?

To je edina pravzaprav slaba reč, ki se zdaj dogaja, ampak v tem problemu smo vsi. Seveda, Covid kriza zelo vpliva na naše delo, pravzaprav je otežila normalno delovanje veleposlaništva, tako da smo trenutno na veleposlaništvu razdeljeni v dve ekipi, zato da lahko normalno poslujemo. Ena ekipa dela iz ambasade, druga ekipa od doma, po enem tednu pa se zamenjamo. Ker stanje ni običajno, to

tudi vpliva na naše stike. Diplomacija vendarle deluje na področju stikov in teh stikov zdaj ne moremo opravljati na ta način, kot bi jih lahko v normalnih razmerah, ampak nekako smo se le prilagodili situaciji. Seveda smo tudi prevzeli neke popolnoma nove načine dela, to je delo preko spleta, spletne sestanke in konference. S tega stališča veleposlaništvo funkcionira normalno. Ampak mi je žal, ker Beograd in Srbija ponujata toliko lepih stvari, ki pa temeljijo na druženjih, kot so kulturne prireditve, športne prireditve in nenazadnje tudi prireditve, ki jih organizirajo Slovenci tukaj. Na žalost jih zdaj ne moremo niti organizirati niti sodelovati na njih, ampak verjamem, da bomo vse nadoknadili.

Kako se je razvijala Vaša profesionalna pot, nekaj od samih začetkov in šolskih klopi, do trenutka, kjer ste sedaj?

Jaz sem rojen v Mariboru. Ampak pravzaprav celo življenje sem preživel v Ljubljani, ker so se starši preselili v Ljubljano zaradi dela. Torej obiskoval sem šolo v Ljubljani, potem sem tudi študiral na Fakulteti za družbene vede v Ljubljani in sem takoj po študiju začel z diplomatsko kariero leta 1995. Diplomatska kariera me je vodila marsikam po svetu. Prepotoval sem ogromno držav. Mislim, da sem največ držav obiskal ravno zahvaljujoč diplomaciji. Sicer sem pa živel na Dunaju, kjer sem delal na našem predstavništvu pri organizaciji za varnost in sodelovanje v Evropi. Štiri leta sem bil na Dunaju, potem pa štiri leta v Strasbourgu, pri Svetu Evrope. Tam smo v stalnem predstavništvu imeli nekaj projektov, kot so predsedovanje EU, predsedovanje Svetu Evrope in tako naprej. Opravljal sem tudi funkcijo direktorja ITF-a, mednarodne fundacije za pomoč žrtvam min in deminiranje. To

mednarodno organizacijo je ustanovila Slovenije in ona zelo dobro posluje. To inštitucijo sem vodil tri leta, zajema področje od Avganistana do Kolumbije, Afrike, Vzhodne Evrope. Tudi na ta način sem prepotoval ogromno držav. Moja zadnja naloga, preden sem prišel v Beograd, je bila, da sem bil generalni sekretar na Ministrstvu za zunanje zadeve Republike Slovenije. In zdaj sem tukaj.

Prepotovali ste veliko sveta. A je morda kakšna država, kakšna dežela, ki Vam se je posebej vpisala v srce, v spomin, neki kraj kamor bi se takoj vrnil?

Seveda povsod je lepo, ampak doma je najlepše, a ne? Vsaka država, vsaka regija, vsaka celina ima svoj čar. Težko bi posebej izpostavil eno državo. Res je, da ta moja potovanja niso bila običajna turistična potovanja. Ponavadi z letalom prispem v neko mesto, se nastanim v hotelu, grem na sestanek, potem mogoče na kakšno kosilo, večerjo, nazaj v hotel in potem naprej. Kljub temu, da sem v nekih državah bil, kot recimo v Kolumbiji, ne morem reči, da sem to državo videl. Želel bi se recimo vrniti tja, in državo malo bolje spoznati. V določenih priložnostih pa sem le imel čas za malo bolj turistični obisk nekega mesta ali države, in takrat marsikaj doživim. Latinska Amerika je recimo bila zelo simpatična. Severna Amerika je lepa, da ne govorimo o seveda o Japonski in drugih azijskih državah. Ampak ostanimo recimo v Evropi - tudi Srbija je čudovita država. Ko sem nekoč potoval po južni Srbiji, kjer smo z ITF-om naredili projekte razminiranja, sem opazil zelo lepe kraje, ki so mi bili neizmerno všeč.

Ko sva že zapeljala v nekaj počitniške smeri, kaj Vas v življenju navdušuje, kaj Vas sprošča? Imate kakšne hobije, posebna zanimanja?

V bistvu, po eni strani prihajam iz športne družine. Šport je bil nekako vedno prisoten v naši družini, sicer

bolj v novinarskem smislu, ampak moram reči, da iz moje družine prihajajo dobri športniki. Teta je recimo bila odlična tekačica na 400 m z ovirami. Stric in oče sta bila dobra tenisača. Sam se veliko gibljam, veliko hodim, tudi v hribe, če je možnost. Tukaj v Srbiji bo malce težje, ker so hirbi daleč. Predvsem tečem, kadarkoli je možno grem na kakšen krog, tečem par kilometrov in potem se človek čisto drugače počuti.

Kako pa doživljate ta preplet slovenske in srbske kulture, nenazadnje obeh narodov, ki imata in sta v zgodovini imela toliko stičnih točk. Se čuti neka bližina ali morda daljina?

Definitivno bližina. To je v bistvu nekaj kar nas seveda spremlja, mene od rane mladosti bivanje v isti državi. Jaz sem še tista generacija, ki sem v osnovni šoli imel takrat še srbohrvaški jezik. Spremljali smo televizijo v srbohrvaščini, poznali smo pesmi, moderne, pop pesmi, ki so jih prepevali recimo v Srbiji ali na Hrvaškem. Kar se naše generacije tiče, čutimo to sodelovanje oziroma stične točke kulture. Moram reči, da tudi mlajše generacije mojih otrok, ko pridejo v Beograd čutijo to neko povezanost med kulturama. Nenazadnje smo naravno povezani in prav je da tako tudi ostane.

Ali so kakšni običaji, navade, morda celo razvade v kulinaricnem smislu neke določene karakteristike obeh kultur, ki so vam osebno posebej pri srcu?

Ne vem, ali sem kje na svetu doživel tako izrazito dobro kulinariko kot je to v Srbiji. Tukaj je to res čudovita stvar, vsakič uživamo z družino, ko v teh časih sploh imamo možnost iti v kakšno restavracijo in ko me pridejo sem obiskat se vedno hecemo, da imamo tradicionalni kulinarčni obisk. Srbska tradicionalna kuhinja je odlična, in glede na to, da je Beograd veliko mesto, prestolnica, se najde tudi kaj drugega, druga kuhinja. Po drugi

strani pa imamo tudi Slovenci dobro kulinariko, ki žal ni tako znana, ker nas je malo. Ampak tisti, ki poznajo slovensko kulinarčno tradicijo, vedo, da smo dobri. Če pa govorimo o kulturi nasplošno, je slovenska kultura zelo prisotna tukaj v Srbiji. Ogromno obeležij iz časa bivše skupne države, ki so jih naredili Slovenci, spomeniki itn. Umetniki, ki delujejo tukaj in srbski umetniki, ki delujejo v Sloveniji so vidno povezani.

Kako občutite slovensko skupnost v Srbiji? Zdaj ste jo vsaj malo občutili, kot sem rekla razmere ne dopuščajo, da bi je tako zaobjeli in objeli, kot ste sicer želeli od začetka, pa vendar ste že dobili kakšen vtis o tem kako Slovenci bivamo tukaj v Srbiji?

Ja, kot ste rekli, nam žal še ni uspeli dobro razviti teh kontaktov in odnosov, ampak sem le malce okusil slovenstvo v Srbiji. Nenazadnje smo imeli to priložnost, da smo se oktobra dobili pri meni v rezidenci s predstavniki društev. Absolutno je treba pozdravit to, kar slovenska skupnost dela v Srbiji in kako deluje. Gre za način krepitve slovenske kulture, slovenskega jezika, slovenske nacionalne identitete in se mi zdi, da se to dogaja v pravi smeri in na pravi način. Tudi vsa slovenska društva, ki so v Srbiji so zelo aktivna, organizirajo veliko zadev. Upam, da bomo vse to nadoknadili potem, ko bo situacija boljša. Slovenska skupnost v Srbiji je, kolikor sem lahko videl, odlična in vsekakor lahko računa na našo podporo in mojo osebno podporo tudi v prihodnje.

Bi želeli morda za zaključek vsem tem Slovencem po Srbiji še kaj zaželeti, še kaj sporočiti?

Predvsem jim v teh težkih časih moram zaželeti dobro zdravje, da bodo pazljivi, da bodo seveda skupaj, da bomo vsi skupaj, ne samo Slovenci, tudi drugi državljani Srbije to krizo čimprej in na čim manj problematičen način prebili. Predvsem pa upam,

da bomo imeli veliko priložnosti za srečanja in zabavo, ko bo vsega tega konec.

Gospod Damjan Bergant, najlepša

hvala za ta tako prijeten pogovor, verjamem da ni zadnji, da se bomo še srečevali, tako v etru kot v živo. Želimo Vam res srečno v vseh vaših podvigih in

še enkrat dobrodošli med nami.

Hvala tudi Vam in enako.

Redakcija oddaje Slokult Podcast

SEJA SVETA VLADE RS ZA SLOVENCE PO SVETU

V Ljubljani je 16. decembra 2020 potekala seja Sveta Vlade Republike Slovenije za Slovence po svetu, katere se je preko spleta udeležila predstavnica Srbije, članica Društva Sava, prof. dr. Maja Đukanović. Svet Vlade Republike Slovenije za Slovence po svetu je bil ustanovljen kot posvetovalno telo leta 2007, z namenom sodelovanja pri oblikovanju politike R. Slovenije na področju odnosov s Slovenci po svetu, in namenja posebno skrb ohranjanju narodne identitete ter spodbujanju vsestranske povezanosti slovenskih ustanov in posameznikov v tujini z matično domovino. Na seji sta osrednji temi bili stanje in potrebe slovenskih skupnosti v času koronavirusa ter prihodnost slovenstva v svetu in strategija za naslednje desetletje.

Maja Đukanović je izpostavila dve točki kot osrednji za prihodnost slovenstva: ostati v stiku in ostati videni. Treba se je usmeriti predvsem na ustvarjanje in razvoj različnih spletnih in drugih platform, preko katerih so/bodo v stiku z matico tako Slovenci med seboj v določeni državi, Slovenci iz različnih koncev sveta ter Slovenci, živeči v tujini. Slovenske skupnosti v svetu svoje dejavnosti morajo predvsem usmeriti v drugo, tretjo generacijo in pri njih ohranяти ter razvijati poznavanje slovenskega jezika in kulturne dediščine. Društvo Sava v sodelovanju z Nacionalnim svetom slovenske manjšine nenehno spremlja in posodablja način delovanja, in te dejavnosti so se izkazale kot zelo učinkovite.

Maja Đukanović

Informacija o prvem delovnem sestanku z gospo Čomić, ministrico za človeške in manjšinske pravice ter družbeni dialog

V Palači Srbija je 24. novembra 2020 organiziran prvi delovni sestanek predsednikov Nacionalnih svetov narodnih manjšin z gospo Gordano Čomić, ministrico v novoustanovljenem Ministrstvu za človeške in manjšinske pravice ter družbeni dialog.

Na tem sestanku je ministrica Čomić predstavila svoj pogled na stanje manjšinskih pravic v Srbiji, ter cilje svojega Ministrstva za prihodnje obdobje delovanja nove Vlade.

Predsedniki Nacionalnih svetov so predstavili svoje nacionalne skupnosti in težave s katerimi se soočajo njihovi člani.

V imenu Nacionalnega sveta slovenske skupnosti v Srbiji se je sestanka udeležil Saša Verbič, predsednik Nacionalnega sveta nacionalne manjšine. On je v svojem nagovoru predstavil slovensko skupnost v Srbiji in opozoril, da so njeni člani dobro integrirani v srbsko družbo. Omenil je pomen popisa ki je pred nami in je predlagal, da se nacionalnim svetom omogoči nastop na javnem servisu RTS z namenom promocije svojih skupnosti.

Saša Verbič

Prevod: Tatjana Badarević

VPIS V POSEBNI IMENIK

Vpis v posebni volilni imenik slovenske narodne manjšine v Srbiji

Zakon o nacionalnih svetih narodnih manjšin iz leta 2009 je omogočil vpis v posebne volilne imenike narodnih manjšin v Srbiji. Obrazec za vpis lahko prevzamete na spletnih straneh Nacionalnega sveta in Društva Sava.

Na osnovi Zakona o varovanju osebnih podatkov, ki velja od 1. 1. 2009, je za vpis v posebni volilni imenik potrebno izpolnjeni zahtevek

za vpis **osebno** dostaviti pristojni občinski upravi, kjer imate prijavljeno prebivališče – ob predložitvi osebne izkaznice. Zakon tudi dopušča, da izpolnjen zahtevek skupaj s fotokopijo osebne izkaznice pošljete priporočeno na naslov vaše pristojne občinske uprave. Pristojna občinska uprava bo na vaš naslov v 15 dneh poslala Odločbo o vpisu v posebni volilni imenik. Vpis v posebni volilni

imenik je oproščen plačila administrativnih stroškov.

Z vpisom v posebni volilni imenik se ne izgubijo druge volilne pravice.

Z Odločbo o vpisu v posebni volilni imenik slovenske narodne manjšine se pridobi pravica do udeležbe na neposrednih volitvah Slovenskega nacionalnega sveta, ki so vsaka štiri leta.

SLOKULT PODCAST – CENTRALNA INFORMATIVNA ODDAJA SLOVENSKE NARODNE MANJŠINE V SRBIJI

V času epidemije je začel projekt pod imenom Slokult podcast. Snemanje prve oddaje se je začelo junija in do konca leta je uspešno posneto 15 oddaj.

Slokult podcast je centralna informativna oddaja, namenjena članom slovenske skupnosti v Srbiji, Slovincem po svetu in v matici, kot tudi vsem zainteresiranim za slovensko kulturo in sodobno ustvarjalnost slovenske skupnosti v Srbiji.

V oddajah se ukvarjamo z aktualnimi temami v Srbiji in Sloveniji, povezanimi s kulturo, ter z napovedjo dogodkov in se pogovarjamo s pomembnimi osebnostmi glede aktualnih tem za Slovence v Srbiji, matici in po svetu. Zahvaljujoč dobremu sodelovanju in podpori veleposlaništva Republike Slovenije, v vsaki oddaji lahko slišate aktualne, točne in natančne informacije o pogojih za prehod meja, epidemioloških ukrepih v Srbiji in Sloveniji, tranzitu skozi sosednje države ter stanja na letališčih. Za to se ob tej priložnosti zahvaljujemo veleposlaništvu Republike

Slovenije v Beogradu, in posebej Primožu Križaju, konzulu na veleposlaništvu RS in Ireni Herak, svetovalki za kulturo in medije.

Vsaka oddaja je posneta v srbskem in v slovenskem jeziku, predvaja pa se dvakrat na mesec. Lahko z gotovostjo rečemo, da gre za uspešen projekt, ki je ustvaril velik korpus stalnih poslušalcev, tako v Srbiji kot v svetu, in da imamo kot rezultat veliko večjo opaznost in prepoznavnost naše skupnosti, tako v našem lokalnem okrožju, na ozemlju cele Srbije, kot povsod po svetu. Oddajo lahko poslušate na vseh relevantnih platformah, kakor tudi na spletni strani Slokult.info, in tudi na spletnih straneh Društva Sava in Nacionalnega sveta slovenske narodne manjšine.

Uredništvo Slokult podcasta sestavljajo Tanja Tomazin, Ivana Mandić, Saša Verbič in Dino Dolničar, ki je zadolžen tudi za tehnično realizacijo.

Dino Dolničar

Prevod: Marija Miljković

SLOKULT.INFO

Slokult.info, platforma za obveščanje in promocijo aktivnosti slovenskih kulturno-umetniških društev v Srbiji, predstavlja prostor za promocijo slovenske kulture in umetnosti prek delovanja društev

SPLETNI PORTAL »SLOKULT.INFO«

Slovencev in slovenskih združenj v Srbiji. Portal je namenjen slovenski narodni manjšini v Srbiji in vsem ostalim zainteresiranim za kulturo in umetnost. Slokult.info ponuja možnost za promoviranje in pozivanje javnosti na vse dogodke, ki jih organizirajo slovenska društva, in

promocijo slovenskih umetnikov, ki delujejo in ustvarjajo v Srbiji. Dobrodošla vsa slovenska društva k sodelovanju – naj se dobra praksa daleč sliši.

Portal »slokult.info« podpira Nacionalni svet slovenske narodne manjšine.

NOVA SLOVENIKA – IZŠLA JE 6. ŠTEVILKA ČASOPISA

Konec preteklega leta je zaznamoval še en pomemben dogodek: izšla je že šesta številka znanstvenega glasila *Slovenika – časopis za kulturo, znanost in izobraževanje*, ki enkrat letno izhaja v sozaložništvu Nacionalnega sveta slovenske narodne manjšine in Filološke fakultete Univerze v Beogradu. Časopis je namenjen

kulturno-umetniškimi, znanstvenimi in izobraževalnim temam, s katerimi se raziskovalci in ustvarjalci iz Srbije in Slovenije na najrazličnejše načine posvečajo odkrivanju, razumevanju in tkanju srbsko-slovenskih kulturnih ter zgodovinskih vezi. Na straneh *Slovenik* so se v preteklosti zvrstila že mnoga velika imena, in kar je še bolj pomembno, izredno zanimivi članki, pospremljeni z umetniškimi prispevki, za prelepo in unikatno grafično podobo časopisa pa vselej poskrbi akademska umetnica Marija Vauda.

V tokratni številki si lahko preberete znanstvene in strokovne članke o scensko-glasbenih uprizoritvah Hlapca Jerneja (dr. Marija Mitrović), opernem delu Mihovila Logarja (dr. Ivana Vuksanović), izgnanstvu slovenskih književnic v Srbijo (dr. Tjaša Markežič), frazeoloških stikov in razlikovanjih v slovenščini in srbsščini (dr. Katarina Begović), značilnostih učbenikov za poučevanje domačemu sorodnih tujih jezikov (Milica Poletanović), možnosti novih znanstvenih prepoznanj in

prikazovanj človeških usod (Helena Rill, dr. Lada Stevanović) in o telesnih, duševnih in sociokulturnih razsežnostih bolečine (dr. Duška Meh, mag. Dejan Georgijev). V Kroniki so objavljena besedila o petih letih revije Dnevi slovenskega filma (dr. Ivana Kronja), sodobnih arhitekturnih povezovanjih med Slovenijo in Srbijo (Andrej Strehovec) in o zadnjem desetletju delovanja Nacionalnega sveta slovenske narodne manjšine (predsednik NS Saša Verbič), čemur sledita prikaza dopolnjenega srbskega prevoda knjige dr. Alojzije Zupan Sosič (Darko Ilin) in pesniškega ustvarjanja Teodora Lorenčiča (Marija Mrvošević), vsebino pa zaokroža besedilo v spomin skladatelja Zlatana Vaude (Marija Vauda, dr. Anica Sabo). Vabljeni ste, da si časopis pogledate na spletnem naslovu: <http://slovinci.rs/slovenika>, v kratkem pa bo nova številka dopolnila tudi zbirke vseh večjih strokovnih in univerzitetnih knjižnic po Srbiji in Sloveniji.

Tanja Tomazin

DNEVI SLOVENSKEGA FILMA V NOVEM TERMINU

Po prejemu sredstev na podlagi razpisa za projekte in manifestacije narodnih manjšin v Srbiji, je organizacijski odbor Dnevov slovenskega filma, ki deluje v okviru Društva Slovencev v Beogradu »Sava«, začel z realizacijo projekta.

Dneve slovenskega filma organiziramo v sodelovanju s Filmskim centrom Slovenije, Nacionalnim svetom slovenske narodne manjšine, Jugoslovansko kinoteko, Društvom Slovencev v Beogradu »Sava« ter veleposlaništvom Republike Slovenije v Srbiji. Za letošnjo revijo smo izbrali osem dolgometražnih, igranih in dokumentarnih filmov ter deset kratkih dokumentarnih in igranih filmov. Prikazani naj bi bili med 12. in 15. decembrom 2020. v veliki dvorani Jugoslovanske kinoteke. Načrtovane so tudi projekcije v: Novem Sadu, Nišu, Vršču, Smederevu, Pančevu in Kovinu.

Izbrani filmi za letošnjo revijo so pravočasno prispeli in so bili pripravljene za projekcije, skupaj s prevodom in podnapisi. Opravljen je bil tudi komplet grafični dizajn DSF revije, za tisk pripravljene katalog, plakati, banner, program in sponzorirano oglaševanje. Kot vsako leto smo tudi letos načrtovali tribune in okrogle mize v okviru

spremljevalnega programa. Posebne projekte študentskih in eksperimentalnih filmov DSF+ organiziramo za občinstvo v Domu kulture »Studentski grad«. V sodelovanju z društvu in kulturnimi skupnostmi Slovencev v Srbiji organiziramo posebne programe za vsako mesto v katerem delujejo slovenske manjšinske skupnosti.

Zaradi pandemije Coronavirusa in odločbe kriznega štaba Srbije o časovnih omejitvah so nam iz FCS i veleposlaništva Republike Slovenije priporočili, da Dneve slovenskega filma prestavimo v naslednje leto. Priporočilo smo uveljavili in dobili od uprave Jugoslovanske kinoteke nov termin za organiziranje revije in sicer od 14. do 17. aprila 2021.

Upamo, dragi člani in obiskovalci revije DSF, da boste podprli in pozitivno ocenili našo odločitev o spremembi termina.

Dragomir Zupanc
Umetniški direktor revije DSF
Prevod: Monika Bogdanović

UČIMO SE SLOVENSKO NA RAZSTAVI

naredili fotografije, bili smo na predpisani razdalji.... Vsi smo bili navdušeni nad delom. Alenka, Sanja, Ida, Miroslav in Sonja so analitično opazovali kolaže, Nada Markus pa je bila v nekem trenutku izjavila – Pogledjte, kako me gleda, kar se je nanašalo na delo, ki je spominjalo na portret. Vse skupaj, lepa razstava.

Zdi se mi, da Radmila, iz delavnice Društva Sava *Slika in znanje*, in s predlogi Marije Vaude in Nikole Pilipovića ki vodita delavnico, počasi oblikuje svoj umetniški izraz. V čast mi je, da sem imela priložnost opazovati ta dela med nastajanjem. Z Radmilo sva sestri, tako da sem spremljala njen razvoj. Pričakujem več samostojnih razstav, zlasti v Društvu Sava.

Olga Bukovčak Arslanian
Prevod: Marija Grujičić

V čudovitem vzdušju kavarne Tuluz Lotrek, v Resavski ulici v Beogradu, so začetek novembra odprli razstavo kolažev članice Društva Sava. Radmila Jeremić Ćurčin je razstavo poimenovala *Igra*. Nekaj deset kolažev je plesalo po stenah kavarne. Imela sem vtis, da ta dela lahko vsak trenutek zaplešejo okoli obiskovalcev. Do zdaj nisem imela priložnost videti tako fino izrezanih koščkov papirja različnih barv in teksture. Igra je res edina beseda, ki bi jo lahko poimenovala. Koronavirus nam je spremenil življenje, zato je v času epidemije resničen uspeh pobegniti v svet umetnosti in biti nekaj časa nekje drugje. V klubu v duhu Pariza sem stala pod ulično svetilko in sem odtavala v neke pretekle čase. To je bila osvežitev v času, ko nam je druženje zmanjšano na minimum. Maske smo slekli samo zato, da bi

DRUŽENJE S SLOVENCMI V SUBOTICI

Z družino smo v soboto odšli na izlet v Subotico. Bil je lep in sončen dan. V Subotici so nas pričakali gostitelji, DS Triglav na prireditvi Mavrica. Naša družina se je te prireditve udeležila prvič. Otroci so recitali pesmice in gledali otroške predstave, ki so jih pripravili učenci pouka slovenščine iz različnih skupnosti Slovencev v Srbiji. Po prireditvi in okusnem kosilu so otroci jahali konje in se vozili s kočijo. Imeli smo se odlično!

Družina Šerifović

DOPOLNILNI POUK SLOVENŠČINE V DRUGEM DELU LETA

nošenje mask in razkuževanje rok). To pa ni zmotilo našega dela in druženja vse do konca novembra.

Ko so se decembra meseca vrata naše skupnosti zaprla zaradi dane situacije, smo učitelji dopolnilnega pouka slovenščine v Srbiji povabili učence kot vse zainteresirane naj obdržijo stik s slovenščino preko spletne strani <http://pouksrbija.simplesite.com/> in se preizkusijo v učenju na daljavo. Na njej obstajajo različne naloge, ki jih lahko rešujejo vsi, ki želijo in vsi, ki najdejo čas in veselje do učenja.

Uživajte, se učite in ostanite zdravi!

Tatjana Bukvič

V drugi polovici septembra meseca so bili učenci dopolnilnega pouka v Srbiji z velikim veseljem povabljeni k učenju slovenskega jezika in kulture. Morali smo seveda upoštevati vsa priporočila za preprečevanje prenosa novega virusa, ki veljajo za šolsko okolje (razmak med učenci,

**Za vso pomoč se pristrčno
zahvaljujemo:**

**Urdu Republike Slovenije za Slovence
v zamejstvu in po svetu**

**Ministrstvu za izobraževanje, znanost
in šport Republike Slovenije**

**Nacionalnemu svetu slovenske
narodne manjšine**

OTROŠKI KOTIČEK

BEREMO S SLOVENIJO V RUMI

V nedeljo dopoldne, 11. oktobra, smo v Rumi z učenci iz Vršca, Smedereva, Rume, Subotice, Beograda in Niša zaključili projekt Beremo s Slovenijo, ki je dragocen del naših dejavnosti v Nacionalnem mesecu skupnega branja.

V soboto, 10. oktobra, se je uvodnega dela z naslovom Pot knjige udeležilo 30 učencev. Led smo prebili z medsebojnim spoznavanjem. Odmore

so učenci izkoristili za igro na igrišču ter v ringu. Ob okusnem kosilu in v delavnicah se nam je pridružilo še 10 učencev iz okoliških krajev. Delavnice je vodilo 5 mentorjev, v projektu je sodelovalo tudi več spremljevalcev.

Letošnje srečanje smo posvetili 500-letnici rojstva Adama Bohoriča, 70. obletnici smrti Prežihovega Voranca (Solzice in Vorančeve poti) in 40. obletnici smrti Lepopolda Suhodolčana (Piko Dinozaver in Krojaček Hlaček).

V prvem delu smo ob video gradivu in učnih listih spoznavali pot knjige od avtorja do bralca (s poudarkom na prvih tiskanih knjigah, bohoričici, e-knjigah ...). Ta del učenja je vodila učiteljica Rut Zlobec, na spletu pa je dostopnih veliko posnetkov in virov. Vsebino brošure Pot knjige smo obravnavali s pomočjo <https://www.biblos.si/>. Sicer si Slovenci po svetu e-knjige lahko brezplačno izposojamo. Pogovarjali smo se tudi o tem, kako berejo slepi in slabovidni, ter si ogledali video o tem vprašanju. Na koncu prvega dela smo še prebrali in poslušali pesem Dežela branja.

V drugem delu so bili mladi razdeljeni v pet skupin. V gledališki delavnici so z režiserko Danielo Čendo Miljanov dramatisirali Suhodolčanovo besedilo Hiša iz gumbov (iz knjige Krojaček Hlaček) in pesmi Pobič s solzicami ter Pekel iz slikanice Vorančeve poti, v literarni so z učiteljico Tatjano Bukvič spoznavali zgodbo o Piku Dinozavru, v pesniško-likovni so Prešernovo Zdravljico (himno) ob vodstvu Tanje Kovačević likovno zapisali v bohoričici in gajici, v grafični so z ustvarjalcem Igorjem Takačem risali mandale.

Po sladolednem odmoru so zamenjali delavnice (vsak učenec se je udeležil dveh). Učenci, ki so delo končali prej, so pomagali pri rezanju sadja in kuhanju kompota. Kuharsko delavnico so vodile članice matičnega Društva.

Pred slovesom oz. odhodom na počitek in večerno branje nas je Tanja Kovačević razveselila s tradicionalno slovensko sladico - "šmornom" oz. carskim pražencem. Navdušila nas je! Pa tudi kompot je bil odličen.

Po večerji smo imeli zaključek srečanja z nagovorom Zorana Jovičića, predsednika DS Emona Ruma in vodje projekta, ki je vsem udeležencem zaželel še naprej veliko zadovoljstva ob branju knjig in se z dišečimi darili, ki jih je izdelala članica DS Emona Sofija, zahvalil predsednicama DS Kula Vršac, Snežani Vidergar in predsednici DS Martin Krpan, Ikoniji Luknar Popović, mentorjem, članicam DS Emona Ruma in učiteljicama. Učenci so izmenjali izkušnje in vtise, si ogledali fotografije s srečanja in tri risbe, ki sta jih učenca David iz Novega Sada in Marko iz Rume poslala na natečaj Urada za Slovence po svetu Moja Slovenija.

Vsi učenci so prejeli darila Društva za razvijanje prostovoljnega dela Novo mesto, ki sta jih pripravili predsednica DRPD Branka Bukovec in Savka Fejzić, iz Slovenije pa pripejal Đorđe Veselinov, predsednik DS Kredarica Novi Sad.

Razveselil nas je obisk Cvetke Vučković iz DS Kula Gudurica, Ivane Kodrić iz DS Triglav Subotica, družine Đelebdžić iz DS France Prešeren Niš, družine Skulić iz DS Sava Beograd.

Hvala staršem, učencem, organizatorjem in mentorjem, hvala pa tudi članom in članicam DS Emona: Aleksandru Jovičiću, Vukici Jovičić, Zorici

Kovačević, Mariji Đukić in Aleksandru Stojanoviću ter ekipi Sremske televizije za posnetek o dogodku, ki si ga lahko ogledate na <http://sremska.tv/2020/10/ocuvanje-slovenackog-jezika-i-kulture/>.

Tatjana Bukvič

UTRINKI S SOBOTNEGA ZAJTRKA Z UČENCI V SAVI

Tudi letos bomo na tretji petek v novembru, 20. 11., obeležili dan slovenske hrane in spremljajoči Tradicionalni slovenski zajtrk (TSZ), ki bo letos že deseti po vrsti. Njegova izvedba bo zaradi epidemije covid-19 letos drugačna.

Glede na nepredvidljive razmere se letošnji Tradicionalni slovenski zajtrk s sloganom »Zajtrk z medom – super dan!« ne bo izvedel po šolah in vrtcih kot v preteklih letih, temveč bo pozornost namenjena **ozaveščanju in spodbujanju širše javnosti** k obeležitvi dneva slovenske hrane tudi na način zajtrkovanja doma in v službenih kolektivih z izbranimi živili, in sicer kruhom, maslom, mlekom, medom in jabolkom.

Zajtrka kot posebnega dodatnega oziroma samostojnega obroka za otroke šole in vrtci ne bodo pripravljali, je pa s strani Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano bila podana pobuda, da 20. novembra pri pouku na daljavo ali če bodo razmere dovoljevale učni proces v razredu del šolske ure namenijo dnevu slovenske hrane in pomenu rednega zajtrkovanja.

»Zajtrk z medom – super dan!« <https://www.nasasuperhrana.si/tradicionalni-slovenski-zajtrk/jubilejni-10-tradicionalni-slovenski-zajtrk-letos-v-drugacni-obliki/>

V Društvu Sava smo izvedli Tradicionalni slovenski zajtrk in se na ta način seznanili z zdravim načinom prehranjevanja. Za obed smo pripravili kruh, maslo, med in jabolko ter mleko. Otroci so spoznali avtohtono slovensko čebelo, pojem čebelarstvo, čebelnjak. Naučili so se pesmico Anje Štefan, Tri čebele in pripovedovali o svojih prehranjevalnih navadah.

Tatjana Bukvič

NAREDI SAM – USTVARJAMO IGRO SPOMINA

Namesto delavnice...

Otroški kotichek bo delil zgodbe o tem kako se iz recikliranih materialov naredijo igrače, predlagal bo zanimive igre z otroki in bo nenehno vesel in barven. Tukaj je predlog kako naredimo igro spomina iz zamaškov za kislomleko ali jogurt.

Potreben material:

- zamaški (parno število)
- škarje
- papir za risanje ali slike iz revij

Za začetek moramo zbrati zadostno število zamaškov enake barve in velikosti. Več kot jih zberemo bo igra bolj zahtevna. Ko jih zberemo dovolj, naredimo risbe za igro spomina. Risbe naj zajemajo najosnovnejše pojme, da bi jih otroci lahko razumeli

in narisali. Neke njihove najljubše stvari - avto, roža, žoga, muca, pes, sonce ...

Na papirju se najprej nariše obseg zamaška, v tem krogu se potem nariše določen pojem in se pobarva. Lahko se barvajo tudi različne slikice, fotografije iz časopisa, ali se barvne nalepke zalepijo na papir. Izrežejo se po robovih (kot na sliki) in se vsaka slikica postavi v pokrovko. Pomembno je, da od vsakega pojma imamo po dva.

Pripravljeni smo za igranje.

Igra se tako, da se zamaški postavijo s slikico navzdol in se zložijo v vrste. Igralec odpre samo po dva zamaška, ko išče par. Ko najde par, ga postavi predse, če pa ni odprl para, vrne zamašek na isto mesto, s slikico spodaj in potem pride na vrsto naslednji igralec. Zmagovalec je tisti, ki zbere več parov. Igralci odpirajo izmenoma in igrajo dokler se se vsi pari ne zberejo.

Čudovita igra za razvoj spomina, pozornosti in potrpljenja. Ko otrokom ta igra postane dolgočasna, vzemite papirje iz zamaškov in dobite „čep za hendikep“.

Recikliramo.

Desanka Stefanović

Prevod: Tatjana Badarević

MIKLAVŽ V LETU 2020

Čas ob koncu starega leta je čas velikih pričakovanj. Otroci se veselijo predvsem Miklavža, Božička in dedka Mraza. Že nekaj let v DS Sava prihaja prvi od dobrotnikov, sv. Miklavž. Otroci ga pričakajo s prireditvijo, Miklavž pa jih obdari s sladkarijami. Letos ga žal v Beograd ni bilo. Preko svojih angelov se je

pozanimal, ali so bili otroci v šoli in doma pridni. Ker so vsi bili, jim je poslal darila kar po pošti. Paketov so bili učenci DP slovenščine veseli. Žal jim je bilo, ker moža niso mogli prijeli za dolgo belo brado, a verjamejo, da bo prihodnje leto spet med njimi. Lahko se mu bodo zahvalili s pesmico in ga pocukali za brado.

Tatjana Bukvič

DOBRODOŠLI MED NAMI!

Vsaka skupnost ima svoje praznike, ki se jih že vnaprej veselimo – spomladi slavimo ženske in mame, poleti obletnico ustanovitve društva, jeseni dobro letino,

pozimi pridne otroke in še toliko drugega. Vmes pa se vsako leto zgodijo še mnogi drugi veseli, srečni dogodki, kakršni so tudi rojstva otrok, novih članov društva. Ker skupne sreče ni nikdar preveč, v tej rubriki Biltena, pristrčno pozdravljamo prihod novih ljudi na ta svet in med nas.

3. decembra 2020 se je rodila ANDREA SIMIĆ, zdrava in vesela deklica. Želimo ji vse najboljše in iz srca čestitamo njenima staršema, SANJI MANDIĆ in SAVI SIMIĆU.

Če je tudi vaša družina obogatilo novo bitje, vas vabimo, da nam to sporočite, da se bomo lahko veselili z vami.

NOVICE

Ponatis učbenika Slovenščina brez meja

Infinitiv studio za učenje tujih jezikov vam s ponosom predstavlja ponatis učbenika Slovenščina brez meja (www.slovenacki.com) avtorice Milice Poletanovič, doktorandke, profesorice in sodne tolmačke za slovenski jezik. Učbenik je namenjen priučevanju na začetni ravni (B1). Slovenščina brez meja je bogato ilustriran ter sodobno dizajniran učbenik, ki temelji na sodobnih lingvo-didaktičnih dosežkih in znanjih. Uporabniku omogoča, da se brez težav, sam ali s pomočjo profesorja, nauči predvideno gradivo ter obvlada osnove slovenskega jezika. Učbenik lahko naročite na povezavi www.slovenacki.com ali pa ga osebno prevzamete v šoli Infinitiv studio za učenje tujih jezikov, na naslovu Jurija Gagarina 20a, A blok.

Infinitiv studio za učenje tujih jezikov
Prevod: Monika Bogdanović

Samostojna razstava "Igra" Radmile Jeremić Ćurčin

Na začetku novembra 2020, je Radmila Jeremić Ćurčin, članica Društva Slovencev v Beogradu – Društva Sava, slikarka in ekonomistka, imela svojo prvo samostojno razstavo kolaža z naslovom "Igra". Razstava je bila slovesno odprta 1. novembra v prostoru Art kafe galerije Tuluz Lotrek v Resavski ulici v Beogradu in je trajala do 15. novembra 2020. Radmila že vrsto let obiskuje likovno delavnico "Slika in znanje", ki je v Društvu Sava vodita Marija Vauda, diplomirana kiparka in Nikola Pilipović, magister slikarstva. Članica je ULU Sergej Jovanović v Beogradu, ART Centra in Društva likovnih ustvarjalcev Tolmin v Sloveniji. Udeležuje se tekmovanj in razstavlja v Srbiji, Federaciji BiH in Sloveniji.

Ivana Mandić
Prevod: Marija Miljković

Članica Društva Sava na mednarodni razstavi »Ženske-slikarke Majdanpek 2020«

Na 18. mednarodni razstavi »Ženske-slikarke Majdanpek 2020« je v kategoriji skulpture zmagala članica društva »Sava«, ekonomistka in slikarka, Radmila Jeremić Ćurčin, z delom »Mislim–modro«. Letošnja razstava je v organizaciji Centra za kulturo Majdanpek predstavila 102 umetnici iz Srbije in tujine, skupaj 167 deli v petih likovnih tehnikah. Zaradi epidemije koronavirusa je svečana otvoritev, ki je sicer bila načrtovana za 20. april, potekala 27. junija, ko so izročene nagrade avtoricam najbolj uspešnih del. Čestitamo naši Radmili na uspehu!

Ivana Mandić
Prevod: Monika Bogdanović

DELAVNICA IDRIJSKA ČIPKA

Po uvedbi izrednega stanja zaradi epidemije povzročene z virusom Covid 19, smo nestrpno čakale ponovno srečanje in nove delavnice. Naše prvo srečanje se je začelo s POTICO. Potrebovale smo malo časa, da se spomnimo pravil klekljanja, ampak smo kmalu navdušeno nadaljevale delo. Izdelki, seveda, napredujejo počasi, ampak so vedno bolj uspešni. Kmalu potem smo zaradi epidemije spet morale odpovedati naše delavnice. Nestrpno čakamo nadaljevanje druženja v prihodnjem letu.

Svetlana Lenasi
Prevod: Marija Miljković

POJOČA DRUŽBA

POJOČA DRUŽBA IN KOMORNA POJOČA DRUŽBA V DRUGI POLOVICI LETA 2020

Kljub težki situaciji, v kakršni sta kultura in umetnost že skoraj celo leto, za številne med nami, to ni bilo leto nesmislnosti, obupa in dolgočasje. Tisti z največ entuziazma, so v nenačrtovanem in nepričakovanem odvečnem prostem času našli številne ustvarjalne ideje. Žal so nas, kljub dobri volji in kreativnosti, realne okoliščine v dobri meri preprečile v uresničevanju zamisli. O tem najbolje priča dejstvo, da so skoraj vsi festivali, tako doma kot v tujini, ter koncerti velikih svetovnih zvezdnikov (kateregakoli žanra) - odpovedani. Osebnostno se mi zdi, da so v tem smislu najbolj trpeli festivali pevskih zborov, saj so s strani SZO, pa tudi nasploh s strani medicinske in politične javnosti, zaznamovani kot najbolj rizični. V tem je seveda tudi nekaj resnice, glede na to, koliko ljudi se lahko zbere na samo enem festivalu pevskih zborov, kjer je običajno, da se v majhnem prostoru zbere veliko ljudi, pri čemer bi bilo zelo težko upoštevati varnostne mere. Akademski ansambel „Collegium Musicum“, v katerem pojem že 14 let, je žal moral odpovedati dve veliki turneji, načrtovani za leto 2020 – Rusijo in Kitajsko. In dokler so solistični koncerti še nekako obstajali, so zborovske prireditve, katerikoli oblike, večinoma predstavljene za neke boljše čase. Ko gre za delo s pevskim zborom, je prostor delovanja zelo omejen, kljub volji i kreativnosti.

Festivali na katerih Pojoča Družba tradicionalno nastopa že vrsto let, ki so sicer posvečeni slovenski glasbi, in se organizirajo v Šentvidu pri Stični (junija), potem v Subotici (septembra), kjer smo že dolgo gosti, ter koncert v novosadskoj sinagogi (novembra), so bili vsi odpovedani. Poleg tega bi omenila še en festival, ki je meni zelo pri srcu, saj sem vrsto let vodila zbor, ki je gostitelj na tem festivalu, in sicer Ekumensko srečanje zborov v Zemun. Gre namreč za festival duhovne glasbe, na katerem je Pojoča Družba prvič nastopila lani, vabilo pa smo prejeli tudi za letošnje leto, toda zaradi specifične situacije, pa tudi odgovornosti in empatije do naših članic - ga nisem sprejela. Festival je na koncu, žal odpovedan.

Od kadar delam s Pojočo Družbo, se vedno znova navdušujem nad voljo, željo in entuziazmom naših članic.

Od njih sem se veliko tega naučila, kot gre za pozitiven pogled na svet in optimizem. Kljub tako neugodni situaciji, je Pojoča Družba nadaljevala z vajami, od začetka oktobra naprej. Ne prej sem opravila online anketo, da bi ugotovila, koliko članic si sploh želi prihajati, oziroma, ali menijo, da je to varno. Zelo sem bila presenečena, ko je približno polovica ansambla prišla. Zaradi epidemioloških mer smo se razdelile v dve skupini, tako nas na vajah ni bilo nikoli več kot šest v enem terminu. Čeprav „to ni to“ in se ne more primerjati z vajami, na katerih je prisoten celoten ansambel, smo bile zelo vesele zaradi ponovnega druženja, gradiva z vaje pa smo po viberju delile drugim članicam. Toda zame kot dirigentko je takšna situacija bila zelo pomembna, saj sem prišla do številnih novih ugotovitev. Prvič, ugotovila sem, da čeprav niso imele priložnosti peti točno po leta, naše članice sploh niso izgubile prevske forme, in so že po nekaj vajah zvenele, kot da pavze sploh ni bilo! To je res fascinantno. Namreč, ko gre za ukvarjanje z glasbo, se šestmesečna pavza lahko izkaže kot nepremagljiva težava, tako kot v športu. V tem smislu sem bila zelo vesela te naše „stare forme“, kar je značilno za zelo dobre ansamble. Moja druga ugotovitev je v zvezi s tem, da sem sedaj prvič imela priložnost slišati vsako članico posebej, kot solistko, saj so bile razdeljene v majhne skupine. Naj omenim, da skupine niso bile utrjene, pač pa so članice hodile na vaje, kot jim je ustrezalo in je sestava bila vsakič drugačna. Ugotovila sem, da vsak od teh kvintetov lahko poje brez zbora in da to zveni izvrstno ter ne zaostaja na to, kako zveni celoten zbor. Torej s katerihkoli petih članic bi lahko naredila koncert! Gre za nekaj, s čimer se redko kateri dirigent lahko pohvali, saj v zborih načeloma obstajajo tisti, ki „držijo“ ansambel in tisti, ki se, kot v žargonu rečemo, „šlepajo“. Pri nas torej vsi sodijo v prvo skupino.

Obdobje lock-downa sem izkoristila za pisanje aranžmajev za Pojočo družbo, ter za pisanje skladb in načrtovanje nastopov za Komorno pojočo družbo. Kljub težki situaciji, je Komorna pojoča družba izkoristila poletje in zgodnjo jesen na zelo ustvarjalen način. Čeprav se zavedamo dejstva, da je v danih okoliščinah zelo težko organizirati koncert, nismo pogrešale navdušenja. Vaje smo imele na Fakulteti za glasbeno umetnost, saj smo potrebovale orgle. Naše prizadevanje ni bilo zaman, čeprav je predvsem imel namen, da se razveselimo. Komorno pojočo družbo sem angažirala na svojem specialističnem izpitu iz Komorne glasbe, ki je bil septembra, pred petčlansko komisijo. Na izpitu sem sama morala nastopiti v vlogi klaviristke in ne pevke, kar sicer sem, in smo zato morale narediti določene spremembe v zelo kratkem roku, kar priča o veliki profesionalnosti ansambla. Na programu so bile moje skladbe (kar je sicer izjema na izpitu iz Komorne glasbe, saj nihče prej ni izvedel skladb, katere je sam pisal), z duhovno tematiko, na slovenska besedila. Tokrat se še enkrat, javno, iskreno zahvaljujem KPD, ker so mi ustregle s tem, da so nastopile na mojem izpitu.

Čeprav izpit, zaradi situacije s kovidom ni bil odprt za občinstvo (temveč samo za študente in profesorje FMU), je zelo pomembno to, da je KPD ustvarila stik s profesorji beograjske Univerze umetnosti.

Menim, da je eden glavnih ciljev mojih ansamblov pri Društvu Sava, ter vseh drugih kulturnih institucijah, ravno obstoj. Danes, ko smo priče tega, da številne veje gospodarstva dejansko izginjajo zaradi „lock-down-a“, in kultura ter umetnosti so morda še najbolj ogrožene, se moramo z vso močjo boriti zanje, saj en narod ne more obstajati brez svoje kulturne identitete, ena družba pa ne more biti zdrava in kompletna brez umetnosti.

Višnja Dimitrijević
Prevod: Marija Grujičić

JEZIKOVNI KOTIČEK

Jêzik, jezika, jeziku, jêzik, o jeziku, z jezikom...
Dva jezika, dveh jezikov, dvema jezikoma,
dva jezika, o dveh jezikih, z dvema jezikoma
Trije jeziki, treh jezikov, trem jezikom,
tri jezike, o treh jezikih, s tremi jeziki
Skratka: jezikovni kotiček

(Nadaljevanje z prejšnje številke Biltena)

Prislovna določila podčrtamo s poševnimi črtami in jih delimo glede na vprašalnico na:

- prislovno določilo kraja:
Kje/kam/kod ... + povedek?
- prislovno določilo časa:
Kdaj/od kdaj ... + povedek?
- prislovno določilo načina:
Kako + povedek?
- prislovno določilo vzroka:
Zakaj + povedek?
- prislovno določilo količine:
Koliko + povedek?

Primer:

Ana v šoli pridno posluša učiteljico.

////////// //////////

l l
p.d.k. p.d.n

Povedkovo določilo

Povedkovo določilo je del povedka ob pomožnem/pomensko nepopolnem glagolu. Vlogo povedkovega določila največkrat opravlja samostalniška ali pridevniška beseda v imenovalniku ali glagol v nedoločniku.

Primeri:

Katja je lektorica.

Dedek je že star.

Moral je priti.

Povzeto s spletne strani: www.digitpen.com

Danijela Stojnić

SLOVENSKE NARODNE JEDI

Predstavljamo slovenske narodne jedi, ki so po etnoloških virih in podatkih sestavni del materialne kulture slovenskega naroda oz. del naše kulturne dediščine. Po nastanku, pomenu in značilnostih, te jedi razlikujemo od danes, pogojno povedano, splošno bolj znanih sodobnih receptov meščanske in internacionalne kuhinje. Neredko so posamezne narodne jedi nastale v zvezi z različnimi ljudskimi običaji in praznovanji. Jedi bodo predstavljene po slovenskih pokrajinah kjer so nastale, kadar je o tem dovolj gotovih krajevnih virov. Prizadevali si bomo v vsakem primeru slediti avtentičnosti receptov, čeprav posamezni tudi ne bi bili popolnima v skladu s sodobnimi zahtevami zdrave prehrane.

Piščanec s smrčki

Sestavine: 2 piščanca, sol, 10 dag olja ali masla, malo moke, voda ali juha, peteršilj, $\frac{3}{4}$ kg smrčkov, drobtine

Piščanca zrežemo na 4 dele, jih osolimo in popečemo na olju ali maslu. Lepo rumene potresemo z moko in zalijemo z juho ali vodo. Posebej na olju prepražimo še narezane in osoljene smrčke s peteršiljem in jih dodamo piščancema in spečemo v pečici. Jed po želji zgostimo še z drobtinami in jo lahko postrežemo s širokimi rezanci.

Krap po ribiško

Sestavine: 2-3 kg krapov, 50 dag krompirja, 2 vejici timijana, 30 dag svežih ali 3 dag suhih gob, sol, 1 dl belega vina, 20 dkg olja

Krapom izločimo kosti, jih zrežemo na rezine in solimo. V kozico zložimo najprej plast olupljenega in na rezine narezanega krompirja ter rezine gob. Solimo in na to plast zložimo ribje fileje ter jih začinimo. Pokrijemo z drugo plastjo krompirjevih in gobovih rezin ter prelijemo z vinom. Pokrijemo in dušimo do mehkega.

Novoletni šarkelj

Sestavine: 3 dkg kvasa, 15 dkg masla, 15 dkg sladkorja, limonina lupinica, sol, 2 rumenjaka, 1 jajce, 60 dkg moke, 3 dl mleka, 10 dkg rozin

Postavimo kvas. Maslo in sladkor penasto umešamo, dodamo sesekljano limonino lupinico, sol, rumenjake, jajce, vanillin in rum. Iz the sestavin, vzhajanege kvasa, moke in mlačnega mleka naredimo mehko testo. Dobro ga stepemo, vmes dodajamo rozine. Testo denemo v namazan in pomokan model, sega naj do polovice. Ko testo dovolj shaja, ga spečemo.

Danijela Stojnić

DAN SLOVENSKE HRANE IN TRADICIONALNI SLOVENSKI ZAJTRK

Mojca Simić

Dan slovenske hrane se obeležuje vsako leto tretji petek v novembru. Na ta dan po Sloveniji že tradicionalno poteka Tradicionalni slovenski zajtrk, letos že 10. zapovrstjo. Tradicionalni slovenski zajtrk običajno zajema kruh,

Nada Markuš

maslo, med, mleko in jabolko.

Povabljeni od Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu, smo ga praznovali seveda tudi v Srbiji. Zahvaljujemo se članom Društva Sava za vse poslane fotografije, ki ste jih naredili ob tem

Tijana Milojević

prazniku in nam jih poslali. Uživajmo v krasnih fotografijah, ki so nam jih poslale Tijana Milojević, Mojca Simić in Nada Markuš.

Ivana Mandić

EPIDEMIJA IN OHRANJANJE PSIHOLOŠKEGA RAVNOVESJA

Izredno stanje v psihološkem pomenu pri večini ljudi spodbudi regresivno obnašanje, ki je povezano z regresivno ravnijo duševnega delovanja zaradi omejitev. Odvisno od osebnosti posameznika se bodo pri njem razvili določeni obrambni mehanizmi, s pomočjo katerih naj bi ustrezno prenašal nove, neznane in tudi zastrašujoče okoliščine. Če so obrambni mehanizmi neustrezni, bolj škodujejo kot pomagajo posamezniku v „preživetju“ neznanega in lahko prej pripeljejo v nevarnost kot v stanje ravnovesja.

Večina psihologov si zastavlja vprašanje, na katerega delno lahko tudi že odgovori, da bo aktualna pandemija COVID-19 za mnoge pomenila tudi soočanje s t.i. PTSS posttravmatskim stres sindromom, podobnim, kot se razvija po velikih katastrofah (vojnah, poplavih, potresih ipd.).

Pomembno je poudariti, da dogodki, kot je aktualen, ki traja brez določenega časa, ko so ljudje vsak dan pod vplivom informacij iz medijev o številu zbolelih in umrlih in ko se morebitna okužba doživlja kot resnična nevarnost za zdravje in življenje ljudi, zahtevajo od vaskega izmed nas prilagajanje na nove življenske okoliščine ter je naša glavna naloga, da se naučimo živeti v novi realnosti, kot tudi zavedati se osebne odgovornosti. Čeprav je pozitiven in optimističen odnos do zdravja zaželen, ga je potrebno razlikovati od narcistične orientacije, po kateri se človek, skupina ljudi ali celo ljudje z določenega zemljepisnega področja prepričujejo da se to „njim ne more zgoditi“, saj na tak način pravzaprav izničujejo obstoječo stvarnost.

Bolj zaželen je „behavioral immunity“ oz. psihološka imuniteta, ki ima za cilj prilagajanje na trenutne, resnične okoliščine in obnašanje na način, ki nas bo v čim večji meri zaščitil. Mnogi potrebujejo in tudi poiščejo psihološko pomoč, naloga psihologov pa je, da razumemo od kod poteka strah vsakega posebej, da povrnemo upanje, mu pomagamo znebiti se bremena in ga usmerjamo k

racionalnem načinu razmišljanja.

Za čim boljše delovanje je pomembno, da ima vsakdo dnevni načrt z določenimi obveznostmi saj je znano, da se največje število psiholoških kriz zgodi na dopustu, med vikendom in med prazniki, torej v časih, ko naj bi bili ljudje najbolj sproščeni in ko nimajo dnevne rutine.

Starši z mlajšimi otroki, kot tudi odrasli, ki imajo ostarele starše imajo še dodatno obveznost, saj razen skrbi o svojem psihološkem ravnovesju, morajo biti tudi moralna podpora bolj občutljivim skupinam soljudi-otrokom in ostarelim. V teh primerih je treba dodatno pojasniti otrokom, da so okoliščine (začasno) spremenjene, da sedaj obstajajo določene omejitve v družbenih stikih in je zato zelo pomembno skupaj z otrokom narediti dnevni načrt dogodkov in dejavnosti, ki so delno sestavljene iz prostega časa, ki naj bi bil izpolnjen s primerno igro, kot tudi iz obveznosti (pospravljanje, domače naloge, trgovina ipd.).

Če smo preveč izčrpani in pod stresom, kar je vsakdanjik že sam zase ne glede na epidemijo, se dostikrat pojavijo težave z dihalni, kar vpliva na padec imunitete, ki pa je v tesni zvezi z vplivom na našo čustveno raven. Zato mora poudarek biti še bolj na sprostitvi v primernih okoliščinah in na način, ki pri posamezniku vpliva na dober občutek.

Tudi zavestno omejevanje sprejemanja novih obvestil v zvezi z epidemijo je pomembno in naj ne bi trajalo dlje kot pol ure na dan, od nas pa je odvisno, katera obvestila si bomo izbrali. Vsekakor je bolj priporočljivo, če so obvestila jasna, natančna, brez prevelike količine podrobnosti in brez sporočil, ki nas še dodatno zmedejo.

Kaka lepa pesem, pol ure meditacije, zanimiv film ali dober pogovor s prijateljem, vsaj po telefonu, lahko vplivajo na nas veliko bolje, kot potreba, da smo ves čas dobro obveščeni.

Danijela Stojnić, psihologinja

SLOVENSKE LJUDSKE PESMI

LUNA SIJE

France Prešeren

napev Jurij Flejšman

Lento
pp

Voice

Lu - na si - je, kla - dvo bi - je tru - dne, po - zne u - re že;

5 *mf* *pp*
pred ne - zna - ne srč - ne ra - ne me - ne spa - ti ne pu - ste.

9 *mf* *f* *rit.*
pred ne - zna - ne srč - ne ra - ne me - ne spa - ti ne pu - ste

Ti si kriva,
ljubezniva
deklica neusmiljena!
Ti me raniš,
ti mi braniš,
da ne morem spat' doma

Obraz mili
tvoj po sili
vedno mi je pred očmi;
zdihujoče
srce vroče
vedno k tebi hrepeni.

Poziv članom Društva Sava za sodelovanje na razstavi »Sentiment«

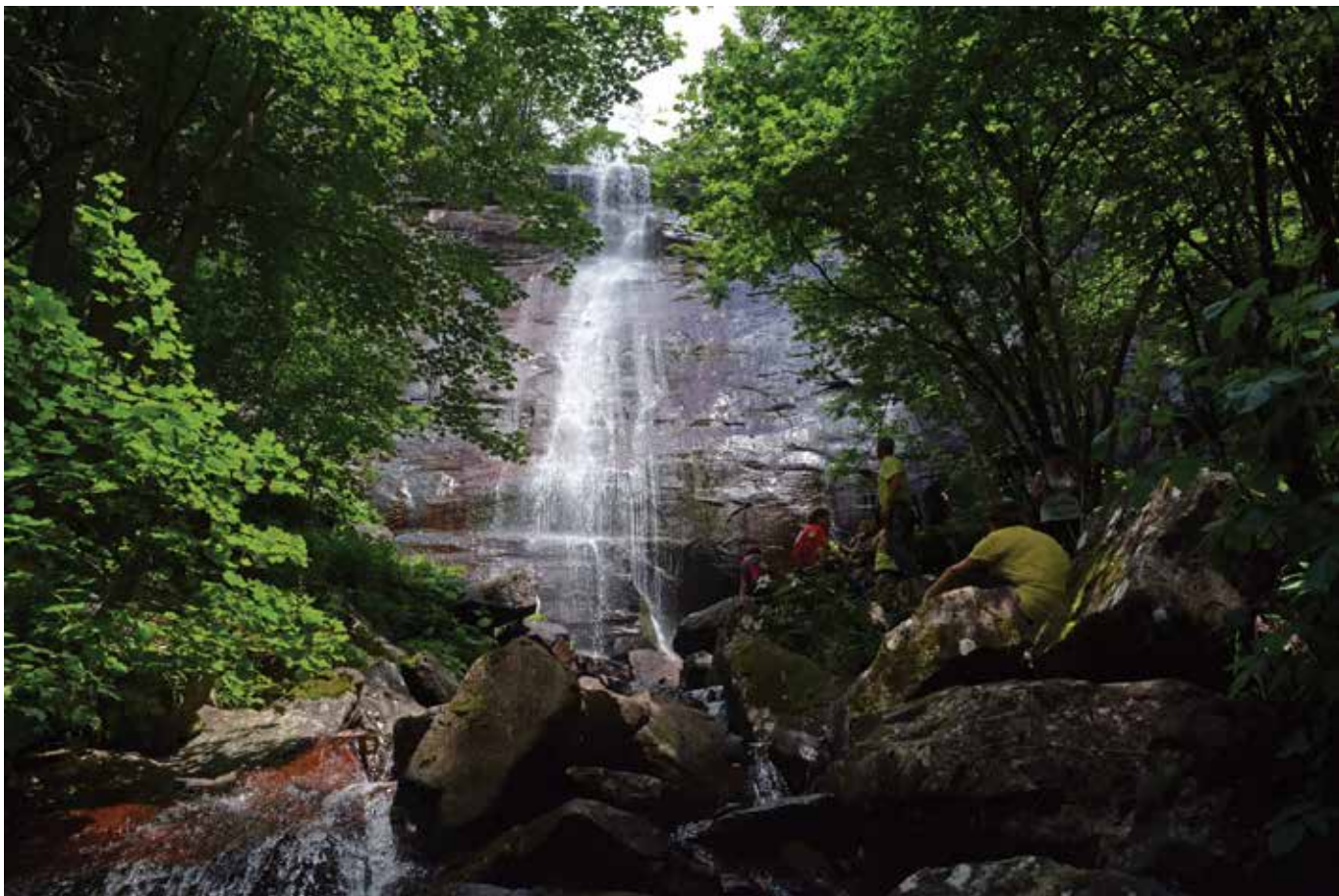
V okviru Društva Sava pripravljamo razstavo, ki bo predstavila materialno – sentimentalno kulturno dediščino članov društva Slovencev v Beogradu. Na razstavi bodo prikazani predmeti, ki jih imate doma in ste jih kot posameznik ali družina podedovali (dokumenti, družinske fotografije, fotografije domačega kraja, razglednice, izrezki iz časopisov, brošure, ročno narejeni izdelki, predmeti, ki so vam dragi, filmski in video material, originali ali reprodukcije slik slovenskih umetnikov, spominske knjige, dnevniki, kosi oblačí...) ter izhajajo iz Slovenije oziroma so del vaših spominov ali kako drugače povezani z matično domovino.

S tem opusom, to je zbirko spominov, ki so povezani z vam dragimi predmeti, bi na ustrezen muzeološki način predstavili vsakodnevno družinsko in profesionalno življenje vas in vaših najbližjih ter vaše čustveno potovanje skozi osebno in družinsko zgodovino. Člani Odbora za kulturo Društva Sava in Odbora za kulturo Nacionalnega sveta bodo predmete - eksponate, ki jih bodo člani Društva Sava predlagali, dokončno izbrali ter uvrstili na razstavo. Razstava bo pripravljena v skladu s sodobno razstavljalno prakso, kjer se bo na sodoben, interaktiven in kreativen način predstavil material, kjer je vsak predmet prikazan kot »objekt – znamenje« (v smislu beseda in predmet) in obravnavan kot muzejski eksponat.

Če ste lastnik katerega koli od navedenih predmetov in če bi ga začasno odstopili za namene razstave, vas prosimo, da o tem obvestite Odbor za kulturo Društva Sava (drustvosava@gmail.com).

NA PLANINCAH...

SLAPOVI STARE PLANINE

Stara planina je prostrana gora na jugovzhodu Srbije. Je le del večjega gorovja, ki se razprostira tudi v Bolgarijo. Eden mejnih kamnov, med Srbijo in Bolgarijo je tudi najvišji vrh Srbije Midžor (2.169 m). Narava gore je zelo lepa, nižje poraščena z gozdovi, višji predeli so pa pokriti s travniki. Je polna izvirov oziroma potokov in manjših rek. To je zavarovano območje, toda, zadnje čase je zaradi pohlepa ljudi tudi ogroženo, namreč začeli so graditi mini hidroelektrarne, ki uničujejo naravo, prebivalcem pa pogosto jemljejo celo pitno vodo.

Po zelo ozki cesti, delno vklesani v pobočje visoko nad Toplodolsko reko, smo pripotovali v vas Topli do, v dolini, ki se globoko zaseka v goro. Vas je nekoč imela čez 400 prebivalcev, danes pa le okoli 30, v starih propadajočih hišah. Ukvarjajo se poglavito z živinorejo, danes le za lastno preživetje, nekoč pa so znani Pirotski kačkavalj izdelovali tudi za izvoz.

Zaradi tega vas daje žalosten vtis, je polna praznih, razpadajočih hiš, ki so nekoč bile lepe. Nahaja se pa sredi prečudovite narave, stisnjena med pobočja ozke doline.

Po noči, ki smo jo preživeli v zelo skromnem domu, kjer je nekoč bila stara sirarna, nas je prebudilo sveže sončno jutro. Zbrali smo se pri mostu prek bistre Javorske reke, kjer je postavljeno opozorilo »podjetnikom«, ki bi tukaj radi gradili mini hidroelektrarne, da so nezaželeni. Od tu smo krenili ob toku navzgor. Makadamska cesta je rdeča, tako kot tudi skale v rekah in potokih, kar daje lep

kontrast okoliškemu zelenju v mesecu maju. Na pobočjih so namreč bujni, zdravi, sveže zeleni gozdovi, vmes pa tudi lepi travniki, z zelo visoko travo. V reko pritekajo številni potoki, ki tečejo kar čez makadamsko cesto. Ob cesti je vse polno travniških in gozdnih cvetnic, večina jih je zdravnih. Vidimo tudi gobe, med njimi je tudi žlahten goban.

Ves čas se vzpenjamo in kmalu zapustimo glavni tok ter hodimo po ozki stezici, ob manjšem potoku v bukovem gozdu. Potok hiti čez rdečkaste skale in nenehno tvori manjše slapove. Nekateri so odkriti, na soncu, drugi pa skoraj nevidni skriti med drevjem in grmovjem. V majhnem jezeru pod slapom smo zagledali vodno kačo, iz gozda pa se sliši petje ptičev. Pot je vse bolj strma in pred nami se končno prikaže cilj tega vzpona, lep slap, ki sredi gozda pada čez kamnito polico visoko 30 m. To je slap Čungulj, dostopen le planincem. Voda pada z višje planote čez skalnato stopnico in nadaljuje kot potok v dolino.

Reke in potoki Stare planine tvorijo veliko slapov, skritih večini ljudi, ker so težko dosegljivi. Pravijo da jih je le okoli Toplega dola 25.

Dan je bil vroč, toda ob slapu je prijetno sveže. Po kratkem počitku gremo nazaj, ob enem izmed številnih pritok zavijemo navzgor in zagledamo naslednji slap, visok le 7-8 m, toda zelo bogat z vodo. Pod njem lepo jezerce bistre vode z rdečim dnom.

Ko pridemo iz gozda gremo naprej po travnikih, travoa

nam sega čez ramena, prehodili smo reko brez mostu, po vodi globoki skoraj en meter, in še enkrat zavili ob nekem potoku navzgor. Presenetil nas je strmi vzpon od 300 m v lepem gozdu z izjemno močnimi, bukovimi drevesi. Zaradi veliko vlage v zraku smo se krepko potili in ko

smo se spraševali, ali se to sploh spleča, se je pred nami prikazal najvišji slap za danes. To je Piljski slap. Tudi ta je skrit v gozdu. Voda se stopničasto spušča po skalah z višine štiridesetih metrov in se razbija v tisoče kapljic, ter se nabira v majhnem jezeru spodaj. Iz jezera voda pada v novi, nižji slap. Slapova sta obdana z zelo velikimi, bukvami, čisto ob njem sem pa zagledal tri najlepše gobane za danes, toda mogel sem jih pustiti pri miru, ker bi v tej vročini, do vrnitve domov, gotovo propadli.

Počasi smo se spuščali v Topli do, kamor smo prišli še pred sončnim zahodom. Prehodili smo 25 km in naredili okoli 1.000 m vzpona, utrujeni, toda zadovoljni da smo lahko videli toliko lepih prizorov.

Po večerji, ko je še bilo vidno, smo se sprehodili po enem delu vasi. Le malokatera hiša ob ozkih in vijugavih cestah je nastanjena, pa še te so v slabem stanju. Večina hiš je praznih in razpadajočih, tako da je vidno, kako so grajene: med lesene tramove, ki predstavljajo nekakšen okostnjak so prepletene veje in nametano blato. Nekoč so vse stene bile tudi pobeljene, danes pa imajo barvo prsti. Z veseljem se naslednjega dne odpravimo v naravo Stare planine.

Branko Zorko

V tej številki Biltena objavljamo imena tistih članov, ki so preminuli in nas zapustili v letu 2021. Objavljamo imena tistih, o čigar smrti smo bili obveščeni.

Marija Jovanović (Pucelj) Beograd, 05.12.1942 – Beograd, 05.01.2021

BILTEN
DRUŠTVO SLOVENACA U BEOGRADU - DRUŠTVO SAVA
DRUŠTVO SLOVENCEV V BEOGRADU - DRUŠTVO SAVA

Založnik: DRUŠTVO SLOVENCEV V BEOGRADU – DRUŠTVO SAVA
Beograd, Terazije 3/IX, tel/fah +381 11 33 40 875, e-mail: drustvosava@gmail.com www.drustvosava.org

Uredništvo: Saša Verbič, glavni in odgovorni urednik, Ivana Mandić in Zorko Branko

Lektura: Maja Dukanović

Likovno-grafična priprava: Dušan Todorović, Aleksandra Anđelković in Jasmina Pucarević.

Bilten je brezplačen. Izdajanje Biltena financira Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu. Rokopisov, fotografij in risb ne vračamo. Podpisani članki predstavljajo

osebno mnenje avtorjev, ki ni nujno enako mnenju uredništva. Delo v Biltenu je volontersko.

CIP - Каталогizacija u publikaciji
Narodna biblioteka Srbije, Beograd
061

BILTEN / Društvo Slovenaca "Sava" u Beogradu
ISSN 1452-9092 = Bilten (Društvo Slovenaca "Sava" u Beogradu)
COBISS.SR-ID 140641548